

CHỦ ĐỀ: 1

VỊ TRÍ ĐỊA LÍ VÀ ĐẶC ĐIỂM LÃNH THỔ CỦA THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

Mục tiêu

- Nêu và xác định được vị trí địa lí của Thành phố Hồ Chí Minh trên bản đồ.
- Nêu được diện tích tự nhiên và các đơn vị hành chính cấp quận/huyện của Thành phố Hồ Chí Minh.
- Nêu được ảnh hưởng của vị trí địa lí, phạm vi lãnh thổ đối với tự nhiên, sự phát triển kinh tế – xã hội Thành phố Hồ Chí Minh.

Trò chơi: Thành phố tôi yêu

Em hãy cùng các bạn tìm và hát các bài hát trong đó có tên “Sài Gòn”, “Thành phố Hồ Chí Minh”. Nhóm học sinh hát được nhiều bài hát đúng yêu cầu nhất là nhóm thắng cuộc.

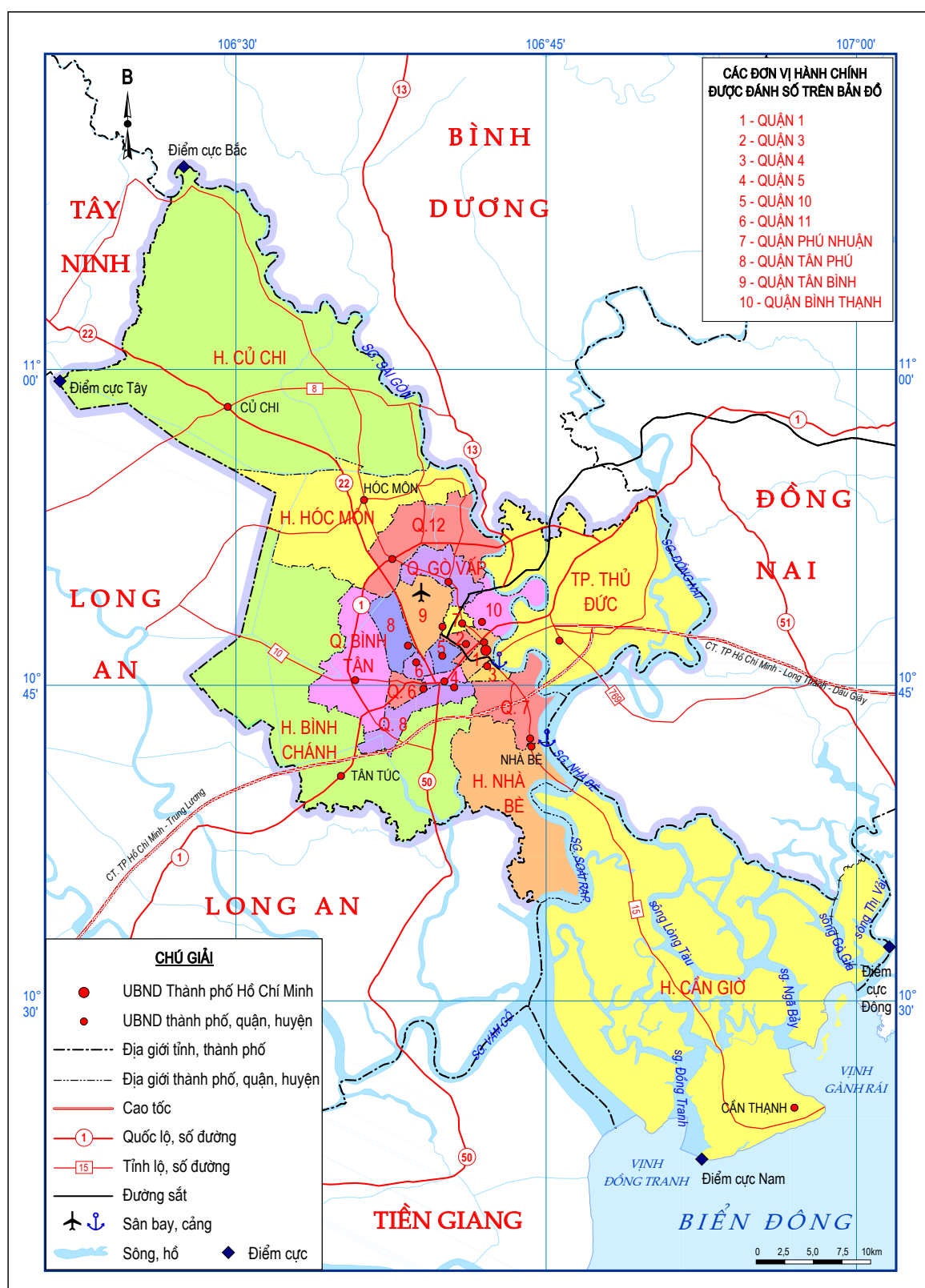
Hoạt động

1

Tìm hiểu về vị trí địa lí Thành phố Hồ Chí Minh

Thành phố Hồ Chí Minh nằm trong vùng Đông Nam Bộ, là thành phố lớn nhất Việt Nam. Thành phố Hồ Chí Minh có điểm cực Bắc ở vĩ độ 10°38'B tại xã Phú Mỹ Hưng, huyện Củ Chi; điểm cực Nam ở vĩ độ 10°10'B tại xã Long Hoà, huyện Cần Giờ; điểm cực Tây ở kinh độ 106°22'Đ tại xã Thái Mỹ, huyện Củ Chi và điểm cực Đông ở kinh độ 106°54'Đ tại xã Thạnh An, huyện Cần Giờ.

Hình 1. Bản đồ hành chính Thành phố Hồ Chí Minh

Thành phố Hồ Chí Minh nằm ở vị trí chuyển tiếp giữa vùng Đông Nam Bộ và vùng Đồng bằng sông Cửu Long. Phía đông và phía bắc thành phố giáp với ba tỉnh thuộc vùng Đông Nam Bộ là Bà Rịa – Vũng Tàu, Đồng Nai, Bình Dương; phía tây bắc giáp tỉnh Tây Ninh và phía tây nam giáp với hai tỉnh thuộc vùng Đồng bằng sông Cửu Long là Long An và Tiền Giang. Phía nam Thành phố tiếp giáp với Biển Đông qua vịnh Đồng Tranh và vịnh Gành Rái.

Dựa vào hình 1 và đoạn thông tin trên, em hãy:

- Cho biết Thành phố Hồ Chí Minh tiếp giáp với những tỉnh nào.
- Trình bày vị trí địa lí của Thành phố Hồ Chí Minh.
- Xác định vị trí 4 điểm cực của Thành phố Hồ Chí Minh trên bản đồ hành chính Thành phố Hồ Chí Minh.

Hoạt động

2

Tìm hiểu phạm vi lãnh thổ Thành phố Hồ Chí Minh

Học sinh đọc thông tin dưới đây.

Thành phố Hồ Chí Minh có diện tích các đơn vị hành chính là 2 095,39 km², chiếm hơn 6,36% diện tích cả nước.

Thành phố Hồ Chí Minh hẹp ngang, trải dài 100 km theo hướng tây bắc – đông nam từ Củ Chi đến Cần Giuộc; chiều ngang nơi rộng nhất khoảng 45 km từ Thủ Đức qua Bình Chánh, nơi hẹp nhất khoảng 6 km qua huyện Nhà Bè. Thành phố có đường bờ biển dài 20 km ở phía đông nam huyện Cần Giuộc cùng với hàng nghìn km² lãnh hải. Vùng biển Cần Giuộc với xã đảo Thạnh An đóng vai trò quan trọng trong phát triển kinh tế – xã hội và an ninh quốc phòng.

Thành phố Hồ Chí Minh có 16 quận, 5 huyện và 1 thành phố. Quận 1 nằm ở vị trí trung tâm Thành phố, đây cũng là trung tâm kinh tế – chính trị – hành chính của Thành phố. Huyện Cần Giuộc là nơi có diện tích lớn nhất, gấp đôi diện tích của các quận và thành phố Thủ Đức cộng lại (704,45 km²). Quận có diện tích nhỏ nhất là Quận 4, chỉ 4,18 km².

Ngày 1 – 1 – 2021, thành phố Thủ Đức được thành lập trên cơ sở sáp nhập ba quận cũ là Quận 2, Quận 9 và quận Thủ Đức. Thành phố Thủ Đức trở thành thành phố đầu tiên của Việt Nam thuộc loại hình đơn vị hành chính thành phố thuộc thành phố trực thuộc Trung ương.

Quan sát hình 1 và dựa vào đoạn thông tin trên, em hãy:

- Trình bày vị trí địa lí của Thành phố Hồ Chí Minh.
- Xác định vị trí 4 điểm cực của Thành phố Hồ Chí Minh trên bản đồ hành chính Thành phố Hồ Chí Minh.

Hoạt động 3

Tìm hiểu ảnh hưởng của vị trí và phạm vi lãnh thổ đến tự nhiên và phát triển kinh tế – xã hội Thành phố Hồ Chí Minh

Học sinh đọc thông tin dưới đây.

Thành phố Hồ Chí Minh có vị trí thuận lợi, hội tụ nhiều điều kiện tốt cả về mặt tự nhiên lẫn kinh tế – xã hội.

Về mặt tự nhiên, Thành phố Hồ Chí Minh nằm ở hạ lưu hệ thống sông Đồng Nai – Sài Gòn, trong vùng chuyển tiếp giữa vùng Đông Nam Bộ và Đồng bằng sông Cửu Long nên có địa hình bằng phẳng, nhiều sông rạch. Nằm trong khu vực khí hậu cận xích đạo gió mùa nên Thành phố có thiên nhiên xanh tươi, trù phú quanh năm. Thành phố cũng ít chịu tác động của thiên tai hơn so với các địa phương khác.

Về mặt kinh tế, Thành phố Hồ Chí Minh nằm trong Vùng kinh tế trọng điểm phía Nam, là tâm điểm của khu vực Đông Nam Á nên thuận lợi thu hút lao động và vốn đầu tư, góp phần phát triển thành phố nhanh chóng. Vị trí trung tâm giúp Thành phố Hồ Chí Minh trở thành đầu mối giao thông vào loại lớn nhất nước ta với sự có mặt đầy đủ các loại hình giao thông kết nối trong nước và quốc tế. Giao thông vận tải thuận lợi tạo điều kiện cho Thành phố giao lưu, hợp tác trong và ngoài nước, thúc đẩy kinh tế của Thành phố hội nhập sâu rộng vào thị trường khu vực và thế giới.

Dựa vào đoạn thông tin trên và hiểu biết thực tế, các em hãy cùng nhau thảo luận và trình bày ảnh hưởng của vị trí địa lí và phạm vi lãnh thổ đến tự nhiên và phát triển kinh tế – xã hội của Thành phố Hồ Chí Minh.

Trường học của em ở quận, huyện, thành phố nào? Em hãy nêu vị trí địa lí của quận, huyện, thành phố đó.

Em hãy thiết kế áp phích (poster) giới thiệu về quận, huyện, thành phố nơi em đang ở (vị trí, diện tích, dân số, điểm đến nổi tiếng, những điều em yêu thích,...).

